

טבת התשע"ו

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

החודש הזה לכם

לפרשת בא

1. שמות י"ב ה: "ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים"
2. שמות י"ב ב: "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחודשי השנה"
3. שמות י"ג ה: "והיה לאות על ידכה ולטוטפת בין עיניך כי בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרים."
4. הלבוש (הרב מרדכי יפה (1530 - 1612): "דהא סתם כתוב 'וקשרתם אותם' – משמע קשירה תמידית"
5. הרב מלמד: "וכך ממש הוא טבע האומה הישראלית, שמצד אחד חיה חיים אנושיים הכוללים מורדות ועליות, יצר טוב ויצר רע, ומאידך הקשר שלה לעניין האלקי הוא נצחי, ועל כן שלא כמו שאר העמים, עם ישראל חי וקיים. ואל הרעיון הזה אודות נצח ישראל הננו מתקשרים בברכת הלבנה, בעת שאנו רואים אותה חוזרת וגדלה בכל חודש. ולכן לאחר הברכה אנו מוסיפים ואומרים: "כשם שאני רוקד כנגדך ואיני יכול לנגע בך (לרום מעלתך שמקומך בעליונים), כך לא יוכלו כל אויבי לנגע בי לרעה". וכן אנו אומרים: "סימן טוב ומזל טוב יהא לנו ולכל ישראל אמן."
6. גמרא מועד קטן (טז, ע"ב) על הפסוק בשמ"ב כ"ג א: "נאם הגבר הוקם על" - "שהקים עולה של תשובה".
7. ברכת הלבנה: "יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבותי למלאות פגימת הלבנה, ולא יהיה בה שום מיעוט. ויהי אור הלבנה כאור החמה וכאור שבעת ימי בראשית, כמו שהיתה קודם מיעוטה". "שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן, שהן (ישראל) עתידין להתחדש כמותה ולפאר ליוצרים על שם כבוד מלכותו."
8. הרב גור גלון: החידוש של הזמן והטבע, האדם והעולם, הרצון והכמיהה למשהו חדש שיתחיל, משהו שיביא עוצמה לישראל, הוא העומד ביסוד חידוש וקידוש החודש
9. תפילה לפני שמעלים את הקרוא הראשון לתורה: "אב הרחמים, הוא ירחם עם עמוסים ויזכור ברית איתנים ויציל נפשותינו מן השעות הרעות ויגער ביצר הרע מן הנשואים ויחון אותנו לפליטת עולמים, וימלא משאלותינו במידה טובה, ישועה ורחמים."
10. ישעיה מו, ג: "העמוסים מני בטן".
11. התנא דבי רבי ישמעאל על ברכת הלבנה: "אילמלא לא זכו ישראל אלא להקביל פני אביהם שבשמיים פעם אחת בחודש (בברכת הלבנה) דים".
12. הרב גור גלון: והכוח להתחדש מנין הוא בא? הוא בא מיכולתנו לעלות מעל המציאות האנושית הרגילה. להרים את הראש מעל המים. להתרומם לשמי שמיים ולינוק חיים משורש החיים. ממעיין החיים, מעיין הנעורים, "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית". זהו כשרון ישראלי מיוחד. איננו משועבדים תחת שום דבר, מלבד אלוקים חיים, אלוקי ההתחדשות האינסופית, הבלתי פוסקת. ...
- על כן זוהי המצווה הראשונה לכל המצוות כולן. כל המצוות מחברות אותנו לשורשנו באלוקים חיים וכך מחדשות בנו כוחות חיים, ועצמות של התחדשות. כל התורה כולה היא בעצם החודש הזה, והיא מיוחדת לנו. "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים". "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". כל אחד והמצרים שלו. כל אחד וההתחדשות שלו, ויציאת מצרים האישית הפרטית המיוחדת שלו.
13. גמרא סנהדרין מ"ב ע"א: "ואמר רבי אחא בר חנינא אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן: כל המברך על החדש בזמנו – כאילו מקבל פני שכינה"

וחמקמקה, שאינה ניכרת ובוהקת במציאות, להבדיל מקדושתה של שבת הנראית במציאות באור יקרות, משתלטת עליה ומשנה אותה. ראש חודש הוא יום שמנסה להפוך את החול לקדוש, בלי לשנות את מהותו כחול, בלי להפריד בניהם בתיחום מוחלט, אלא לשלב בין הגוף והנשמה, חוץ ופנים. כאשר הקב"ה מצווה אותנו לחיות חיי ראש חודש, הוא מחייב אותנו לחתור לחיים שיש להם לבוש חול שמכסה על עולם גרעיני של קודש"

14. שמות ל"ג, כ"ג:

"והסירותי את כפי וראית את אחורי ופני לא יראו"

15. גמרא ברכות ז ע"א:

"וראית את אחורי – הראהו קשר של תפילין"

16. הגמרא ברכות ו' ע"א:

"אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרב חייא בר אבין: הני תפילין דמרי עלמא מה כתיב בהו [אלו התפילין של אדון העולם, מה כתוב בהם?]? אמר ליה: (דברי הימים א' י"ז): 'ומי כעמד ישראל גוי אחד בארץ' בתפילין של הקב"ה כתוב: ומי כעמד ישראל גוי אחד בארץ."

17. שמות ל"ג י:

"אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם ה' לפניך"

18. רש"י במקום:

"ארשה אותך לראות, לפי שאני רוצה וצריך ללמדך סדר תפילה"

19. האדמו"ר מליובביץ' זצ"ל:

הרי יהודים הם "מאמינים בני מאמינים". כל יהודי מאמין בליבו פנימה, שה' ברא את העולם, ושכל רגע ורגע הוא בוראו מחדש ומחיה את כל אשר בו. איך יתכן אפוא, שהאדם יחטא לה', הממלא את כל המציאות? איך יתכן, שאדם ישתמש בחיות שהקב"ה מחייהו, כדי לעבור על רצונו?

20. הרב גור גלון:

יש דברים קבועים וקיימים, ויש דברים משתנים ומתחדשים. החידוש חייב להגיע מתוך הקביעות, והקביעות מתחיה מתוך החידוש. המצוות המופיעות בפרשתנו, דורשות מאתנו לבחור חדש שימלא את הייעוד הישן, להתחדש כדי להיות מחוברים לעתיק יומין, זהו ציר חייו של עם ישראל הצעיר ביותר, המוביל בהייטק וחדשנות, והזקן ביותר, עם עולם.

21. הרב קוק בעין איה:

"חידוש הזמן מחדש הרוח באדם, ביחיד ובציבור, וכשם שההכנה ליציאת מצרים, שהיא פעולה כבירה של חידוש הרוח בישראל, מעבדות לחירות, הותאמה עם חידוש זמן של ראש חודש, עד שנאמרה בשביל כך פרשה המכילה סדר היציאה בראש חודש, כן חידוש הרוח הפנימי ביותר של ההכשר למתן תורה ראוי הוא בוודאי לחידוש הזמן.. אמר רבא לכולי עלמא בראש חודש אטו למדבר סיני.. ולכולי עלמא בשבת ניתנה תורה לישראל... ישנה הופעת קודש, קבועה ומסודרת השומרת את תפקידה, פועלת ומנצחת מצד עצמה, אינה נופלת תחת השינוי, זאת היא קדושת השבת, הארה של הצד הנצחי והקבוע, הבלתי משתנה..".

22. הרב סולובייצ'יק בספרו דברי הגות והערכה, מה

דודך מדוד:

"ר"ח דומה ליום חול ונבדל ממנו בברכה אחת בלבד בתפילה. אך הוא יום חול שיש בו קדושה נעלמה